

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом Генерального директора
Приватного акціонерного товариства
"Страхова компанія "Перша"
від "___" _____ 20__ року
№ _____

_____ Н.В. Безбах

**ПУБЛІЧНА ОФЕРТА (Частина 2 Договору)
добровільного страхування майна фізичних осіб
та цивільної відповідальності перед третіми особами
за програмою "МОЯ ОСЕЛЯ"**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ. ВИЗНАЧЕННЯ ТЕРМІНІВ

1.1. Ця Публічна оферта (Частина 2 Договору) добровільного страхування майна фізичних осіб та цивільної відповідальності перед третіми особами за програмою "МОЯ ОСЕЛЯ" (далі – **Оферта**) є офіційною пропозицією Приватного акціонерного товариства «Страхова компанія «Перша», код ЄДРПОУ 31681672, 03150, м. Київ, вул. Фізкультури, 30 (далі – **Страховик**), яка адресується невизначеному колу осіб – будь-якій дієздатній фізичній особі (далі – **Клієнт**) щодо укладення зі Страховиком договору добровільного страхування майна фізичних осіб та цивільної відповідальності перед третіми особами за програмою "МОЯ ОСЕЛЯ" (далі – **Договір**).

1.2. Договір складається з Частини 1, яка містить дані Клієнта та ряд істотних умов Договору, та Частини 2 – усіх інших істотних умов, що викладені в цій Оферті.

1.3. Договір укладається відповідно до Правил добровільного страхування майна (крім залізничного, наземного, повітряного, водного транспорту морського внутрішнього та інших видів водного транспорту), вантажів та багажу (вантажобагажу)) (нова редакція), Правил добровільного страхування відповідальності перед третіми особами (крім цивільної відповідальності власників наземного транспорту, відповідальності власників повітряного транспорту, відповідальності власників водного транспорту(включаючи відповідальність перевізника) (нова редакція), затверджених 14.02.2008 р. (далі– **Правила**) та на підставі безстрокових ліцензій Нацкомфінпослуг України серії АЕ №198809, АЕ №198812, АЕ №198816 від 13.11.2007 р. із дотриманням вимог Цивільного кодексу, Законів України «Про страхування», «Про електронні документи та електронний документообіг», «Про електронний цифровий підпис» та «Про електронну комерцію».

1.4. Частина 2 Договору є **договором приєднання**, і відповідно до ст.634 Цивільного кодексу України, її умови є стандартними і Клієнт може лише приєднатися до неї в цілому та не може запропонувати свої умови. Умови Частини 2 Договору поширюються на Договори, укладені з дати, наступної за датою її затвердження, по дату, яку зазначає Страховик в назві гіперпосилання на Оферту на веб-сайті Страховика в мережі Інтернет (www.persha.ua) як кінцеву дату, або по поточну дату, якщо кінцева дата не зазначена, не залежно від строків дії таких Договорів.

1.5. Страховик підтверджує, що укладення Договору з використанням факсимільного відтворення підпису уповноваженої особи та печатки Страховика за допомогою засобів механічного або іншого копіювання є вільним волевиявленням Страховика та ніяким чином не порушує прав Страховика та Клієнта (Страхувальника).

1.6. Відповідно до статей 207, 634, 641, 642, 981 Цивільного кодексу України та статей 11,12,13 Закону України «Про електронну комерцію» безумовним прийняттям (акцептом) умов цієї Оферти Клієнтом вважається вчинення ним сукупності таких дій: оформлення та підписання Частини 1 Договору в паперовій формі та сплата страхового платежу на поточний рахунок Страховика в розмірі і в строк, передбачений Частиною 1 Договору, при цьому датою та часом оплати вважається дата та час фактичного зарахування коштів на рахунок Страховика. Виконання зазначених дій означає і підтверджує прийняття Клієнтом всіх умов цієї Оферти і є підтвердженням укладення Договору.

1.7. **Під зазначенням у п.2.1. Частини 1 Договору Застрахованим майном мається на увазі:**

1.7.1. **Конструкція** - конструктивні елементи (фундамент, стіни, стеля, підлога, перекриття, покрівля) житлового будинку або квартири.

1.7.2. **Внутрішнє оздоблення** - покриття стін, стелі, підлоги, включаючи штукатурку, цементну стяжку, ліпнину, «підвісну стелю», заповнення дверних та віконних прорізів (вхідні двері, балкони, лоджії тощо), включаючи рами, підвіконня, відливи;

1.7.3. **Рухоме майно:**

1.7.4. предмети інтер'єру, каркасні та м'які меблі (шафи, дивани, столи, стільці тощо), килими, паласи, гардини, штори, освітлювальні прилади, дзеркала; інші меблі та предмети інтер'єру;

1.7.5. особисті речі та господарський інвентар: одяг, взуття, постільна білизна, кухонні предмети, інше майно домашнього вжитку та господарського призначення, окрім електронної і побутової техніки.

1.8. **Вигодонабувач** – фізична особа або юридична особа, яка може зазнати збитків у результаті настання страхового випадку та яка призначена Страхувальником при укладенні Договору для отримання страхового відшкодування.

1.9. **Франшиза** – частина збитків, що не відшкодовується Страховиком згідно з Договором та вираховується при визначенні суми страхового відшкодування при настанні кожного та будь-якого страхового випадку.

1.10. **Члени сім'ї Страхувальника (Вигодонабувача)** - особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом, мають взаємні права та обов'язки.

1.11. Частина 1 Договору укладено в 2 (двох) автентичних примірниках, що мають однакову юридичну силу і зберігаються у кожній із Сторін. За наявності розбіжностей між текстом Договору та текстом Правил пріоритет має текст Договору.

1.12. Всі додатки до Договору, за їх наявності, є його невід'ємною частиною.

1.13. Укладаючи Договір, Страхувальник (Вигодонабувач) підтверджує, що:

1.13.1. вся інформація, надана йому під час укладення Договору, є повною і достовірною;

1.13.2. з Правилами та зі всіма умовами страхування ознайомлений і згідний, примірник Договору отримав;

1.13.3. до моменту укладення Договору він ознайомлений зі зразками підписів уповноважених осіб і печатки Страховика;

1.13.4. *приєднується до "Публічної пропозиції Приватного акціонерного товариства "Страхова компанія "Перша" щодо порядку укладення договорів страхування", що є невід'ємною частиною Договору, розміщеної на веб-сайті Страховика www.persha.ua, та погоджується дотримуватися умов, викладених в ній. Зокрема, але не обмежуючись Страхувальник надає згоду на обробку Страховиком його персональних даних, погоджується та підтверджує, що до укладення Договору йому надана вся інформація, визначена в ч.2 ст.12 Закону України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг".*

2. ВИЗНАЧЕННЯ СТРАХОВИХ РИЗИКІВ

2.1. **Пожежа** – вогонь, що виник поза місцем, спеціально призначеним для його розведення і підтримки, або що поширився за його межі, і здатний поширюватися самостійно; задимлення з осіданням сажі і кіптяви в результаті пожежі (або тління) незалежно від місця виникнення пожежі та виділення корозійного газу

2.2. **Вибух газу, що використовується в побутових цілях** - процес дуже швидкого перетворення середовища у велику кількість стиснутих і нагрітих газів, що розширюючись виконують механічну роботу (руйнування, переміщення, дроблення, викид), внаслідок чого виникає ударна хвиля або імпульс тиску, здатні поширюватися та заподіювати руйнування.

2.3. **Влучення блискавки** - миттєва передача грозового (атмосферного) розряду застрахованому майну таким чином, що місце удару блискавки є помітним на зовнішньому боці майна зі слідами теплового та (або) механічного впливу.

2.4. **Стихийі лиха: сильний вітер (буря, шторм, ураган), вихор; град, зливові дощі, паводок (затоплення, водопілля, повінь); землетрус, гірські обвали і схід лавин, зсув, осідання ґрунту.** Під сильним вітром (бурею, штормом, ураганом) розуміється дуже сильний вітер, швидкість якого становить 17 м/сек та більше (від 8

балів за шкалою Бофорта). Під зливовими дощами розуміється випадання інтенсивного короткочасного дощу кількістю 30 мм та більше за період часу менше однієї години;

2.5. Вплив води - вплив води з водопровідних, каналізаційних, опалювальних систем, систем пожежогасіння, а також з сусідніх приміщень: витікання рідини з водопровідних, каналізаційних, опалювальних і протипожежних систем, внаслідок їх розриву або переповнення, у тому числі проникнення рідини із сусідніх приміщень з будь-яких причин. Під впливом води розуміється знищення (пошкодження) застрахованого майна внаслідок: витікання рідини не за призначенням із стаціонарних систем водопостачання, каналізації, водяного або парового опалення (трубопроводів, обладнання); устаткування, обладнання або техніки, що безпосередньо з'єднана з трубами систем водопостачання і каналізації; твердих та гнучких труб, що з'єднують устаткування, обладнання та техніку з системами водопостачання і каналізації та (або) проникнення з приміщень (включаючи горище), які не належать Страхувальнику (Вигодонабувачу), крім проникнення дощової або талої води.

Страховик має право відмовити у здійсненні виплати страхового відшкодування у разі настання страхового випадку за ризиком «Вплив води», якщо Страхувальник:

- не забезпечує експлуатацію водопровідних, каналізаційних і опалювальних систем згідно з відповідною нормативною документацією, не підтримує в належному стані труби і обладнання систем водопостачання, каналізації й опалення, що знаходяться в місці дії Договору, і з'єднані безпосередньо з ними обладнання і техніку, не забезпечує їх своєчасне технічне обслуговування і ремонт;

- не виконує правила експлуатації та (або) вимоги уповноважених органів щодо необхідності встановлення додаткового обладнання, внесення змін до системи водопостачання, опалення і каналізації;

2.6. Протиправні дії третіх осіб:

2.6.1. Крадіжка – таємне викрадення застрахованого майна, поєднане з проникненням у приміщення, де знаходиться застраховане майно;

Не визнається страховим випадком зникнення майна з місця дії Договору при відсутності доказів крадіжки з проникненням у приміщення. За Договором доказами крадіжки з проникненням у приміщення є наявність хоча б однієї із наведених нижче обставин:

а) сліди зламу приміщення, де знаходиться застраховане майно;

б) сліди зламу предметів, що використовуються як сховища застрахованого майна;

в) сліди від застосування підроблених ключів при проникненні у приміщення, де міститься застраховане майно;

г) сліди зламу приміщення, де знаходяться ключі, або предметів, що використовуються як сховища ключів, якими третя особа скористалася для проникнення в приміщення, де міститься застраховане майно.

При цьому вважаються доказами крадіжки з проникненням у приміщення обставини, якщо органи дізнання або інші слідчі органи визнають наявність крадіжки з проникненням у приміщення та такі обставини належним чином зафіксовані як докази в кримінальному провадженні;

2.6.2. Грабiж – відкрите викрадення застрахованого майна;

2.6.3. Розбiй – напад з метою заволодіння чужим майном, поєднаний з насильством, небезпечним для життя або здоров'я особи, на який був скоєний напад, або з загрозою застосування такого насильства;

Не є страховим випадком і не підлягають відшкодуванню збитки, завдані внаслідок пошкодження або знищення майна третіми особами внаслідок необережності або ненавмисних дій, крім дій малолітніх осіб, які не перебувають у родинних (сімейних) відносинах зі Страхувальником, що спричинили настання подій за ризиками, застрахованими за цим Договором.

Протиправні дії третіх осіб вважаються такими, що сталися, якщо за фактом такої події Страхувальник звернувся до органу державної влади, уповноваженого розпочати досудове розслідування із заявою або повідомленням про кримінальне правопорушення та таким органом (його службовою особою) внесено відомості про це до Єдиного реєстру досудових розслідувань, в тому числі, відомості про попередню правову кваліфікацію кримінального правопорушення із зазначенням статті (частини статті) Кримінального кодексу або Кримінального процесуального кодексу України.

3. ВИКЛЮЧЕННЯ ЗІ СТРАХОВИХ ВИПАДКІВ І ОБМЕЖЕННЯ СТРАХУВАННЯ

3.1. Не відшкодовуються збитки, що виникли внаслідок:

3.1.1. випадків інших, ніж зазначені у п. 1.2. Частина 1 Договору;

3.1.2. військових та бойових дій, громадянської війни (незалежно від того оголошено війну чи ні), громадських заворушень та страйків та їх наслідків, терористичних актів; дії мін, бомб та інших знарядь війни в

місцях проведення антитерористичних операцій, ворожих актів, у тому числі у місцях з використанням торпед, мін, бомб, іншої зброї; будь-яких військових маневрів, навчань або інших військових заходів та/або їх наслідків; заколотів, військових або народних повстань, революцій, блокади, захвату (узурпації) влади, введення військової влади або військового положення або надзвичайного стану або стану облоги;

3.1.3. конфіскації, ревізії, арешту, націоналізації, знищення або пошкодження майна за розпорядженням військової або державної влади;

3.1.4. дії ядерної енергії у будь-якій формі, використання матеріалів, які розщеплюються, іонізуючої дії та радіації;

3.1.5. дій або бездіяльності Страхувальника щодо усунення обставин, які підвищують ступінь ризику, впродовж погодженого зі Страхувальником терміну;

3.1.6. навмисних дій або грубої необережності Страхувальника та/або членів родини Страхувальника, осіб, які мешкають разом із Страхувальником та/або ведуть з ним спільне господарство, що визначається на підставі рішення суду чи інших компетентних органів, які проводили розслідування за цим випадком;

3.1.7. порушення правил зберігання вибухо- або вогнебезпечних речовин та предметів, чи інших правил зберігання, встановлених щодо застрахованого майна;

3.1.8. недотримання або порушення Страхувальником інструкцій чи правил по зберіганню, експлуатації та обслуговуванню застрахованого майна, а також використання цього майна не за призначенням;

3.1.9. природного зносу або наслідків експлуатації застрахованого майна, морального зносу;

3.1.10. обвалу будівель або їх частин внаслідок: помилок при проектуванні або будівництві; дефектів будівельних матеріалів, ветхості споруди, часткового її руйнування або пошкодження внаслідок довгострокової експлуатації;

3.1.11. просідання ґрунту, обвалу, що сталися у результаті земляних робіт або будь-якої іншої діяльності людини;

3.1.12. крадіжки або розкрадання майна під час або безпосередньо після настання страхового випадку іншого, ніж протиправні дії третіх осіб;

3.1.13. крадіжки без слідів проникнення, крадіжки за змовою зі Страхувальником, зникнення майна за нез'ясованих обставин;

3.1.14. дії дощової води, снігу, бруду та/або інших рідин внаслідок їх проникнення через незачинені вікна чи інші отвори, якщо ці отвори не виникли внаслідок настання страхового випадку;

3.1.15. пошкодження майна тваринами, черв'яками, гризунами і комахами;

3.1.16. порушення вимог нормативних документів при проведенні ремонтних робіт;

3.1.17. припинення подачі електроенергії з мережі енергопостачання;

3.1.18. впливу електричного струму на різноманітні електричні прилади, з виникненням полум'я чи без нього, у результаті стрибків напруги, порушення ізоляції, короткого замикання, інших аварій та неполадок електрообладнання, якщо це не стало причиною виникнення подальшої пожежі;

3.1.19. впливу вологості (пліснява, грибок), водяної пари, конденсату тощо;

3.1.20. інших випадків, які вказані у Правилах як виключення.

3.2. Не відшкодовуються також:

3.2.1. збитки, завдані стихійним лихом при оголошенні території місця страхування зоною стихійного лиха до моменту укладення Договору;

3.2.2. моральна шкода, упущена вигода, непрямі збитки, у т. ч. втрата орендної платні внаслідок загибелі або пошкодження застрахованого майна;

3.2.3. збитки, що відбулися до початку дії Договору, але були виявлені після початку його дії;

3.2.4. збитки, завдані майну, яке перебуває поза місцем страхування;

3.2.5. збитки рухомому майну, яке знаходиться у гаражах, дачних будинках, літніх кухнях;

3.2.6. збитки, що виникли внаслідок проведення рятувальних заходів при гасінні пожежі.

3.3. Страхове покриття не поширюється на:

3.3.1. Електронну та побутову техніку: холодильники, морозильні камери; пральні та посудомийні і сушильні машини; печі НВЧ, пилососи, системи кондиціонування повітря, вентилятори, електробритви, електрогрілі, тостери, електричні м'ясорубки, овочерізки, електропраски, електричні чайники, кавомолки, кавоварки, кухонні комбайни, газові та електричні плити, швейні машини, телевізори, відео-, радіо- та аудіотехніка, магнітофони, факси, телефони, ігрові приставки, персональні комп'ютери, ноутбуки, комп'ютерну периферію, іншу електронну і побутову техніку;

3.3.2. коштовності та коштовне каміння; золото, срібло, платину та

вироби з них; витвори мистецтва та антикваріату; марки чи монети; готівку чи будь-які платіжні засоби; транспортні засоби (у т. ч. автомобілі, мопеди, водні судна, пересувні будинки, фургони та причепа, велосипеди); тварин (у т. ч. домашніх); рослини (у т. ч. зелені огорожі, куші чи дерева); устаткування для прибирання саду чи басейну; електронні дані та комп'ютерне програмне забезпечення; кінострічки, негативи чи фотокартки; землю чи будь-яке покриття ґрунту, у т. ч. гравій, камінці, глина, глинясті сланці чи ґрунт на стежках; басейни;

3.3.3. будівлі – несучі конструкції яких на 60% складаються з дерев'яних матеріалів;

3.3.4. житловий будинок, у якому розташована квартира, у якій знаходиться застраховане майно, був побудований або в ньому проводився капітальний ремонт (на момент укладення Договору) більше 70 (сімдесяти) років тому, житловий будинок (господарські будівлі, споруди), який (які) є застрахованим або у якому (яких) знаходиться застраховане рухоме майно, перебуває у аварійному стані.

4. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТОРІН

4.1. Страхувальник зобов'язаний:

4.1.1. своєчасно внести страховий платіж у строк та в обсязі, що визначені Договором;

4.1.2. при укладенні Договору надати інформацію Страховику про всі відомі йому обставини, що мають істотне значення для оцінки страхового ризику, і надалі інформувати його про будь-яку зміну страхового ризику, наприклад: передача майна в оренду чи заставу; перехід права власності на майно до іншої особи; зміна місця розміщення застрахованого майна; перепланування у квартирі (будинку); втрата ключів від замків вхідних дверей, пошкодження чи знищення майна внаслідок події, що не є страховим випадком тощо;

4.1.3. при укладенні Договору повідомити Страховика про інші чинні договори страхування щодо цього предмета Договору;

4.1.4. вживати заходів щодо запобігання та зменшення збитків, завданих внаслідок настання страхового випадку;

4.1.5. негайно, як тільки йому стане відомо, але не пізніше 48 годин (у випадку протиправних дій третіх осіб – не пізніше 24 годин), будь-яким способом повідомити про настання страхового випадку Страховика з подальшим письмовим підтвердженням, та дотримуватись його рекомендацій;

4.1.6. надати Страховику документи, що засвідчують факт, причини і обставини настання страхового випадку та розмір збитків;

4.1.7. передати Страховику всі необхідні документи і вживати всіх заходів щодо реалізації Страховиком права вимоги до винних осіб.

4.2. Страхувальник має право:

4.2.1. отримати страхове відшкодування у разі настання страхового випадку у розмірі і порядку, передбаченому п.п.7,8 Частини 2 Договору;

4.2.2. ініціювати внесення змін до умов Договору та дострокове припинення його дії;

4.2.3. за письмовою заявою отримати у Страховика дублікат Договору у разі втрати оригіналу;

4.2.4. вчиняти будь-які дії, пов'язані із забезпеченням реалізації права вимоги (регресу) до винуватця події.

4.3. Страховик зобов'язаний:

4.3.1. ознайомити Страхувальника з умовами Договору та Правилами;

4.3.2. протягом 2 (двох) робочих днів, як тільки стане відомо про настання страхового випадку, вжити заходів щодо оформлення всіх необхідних документів для своєчасного здійснення виплати страхового відшкодування;

4.3.3. при настанні страхового випадку здійснити виплату страхового відшкодування у строк, передбачений п.8.2.1 Частини 2 Договору. Страховик несе майнову відповідальність за несвоєчасне здійснення виплати страхового відшкодування шляхом сплати Страхувальнику пені у розмірі 0,01% від суми простроченого платежу за кожний день прострочення, але не більше подвійної облікової ставки НБУ, яка діяла у період, за який сплачується пеня;

4.3.4. не розголошувати відомостей про Страхувальника та його майнове становище, крім випадків, встановлених законом.

4.4. Страховик має право:

4.4.1. перевіряти всю надану Страхувальником інформацію щодо предмета Договору;

4.4.2. самостійно з'ясувати причини та обставини страхового випадку, надавати запити у компетентні органи, які володіють інформацією щодо страхового випадку або розміру збитків;

4.4.3. брати участь в огляді, рятуванні та збереженні застрахованого майна;

4.4.4. за наявності причини для сумнівів в обґрунтованості (законності) виплати страхового відшкодування відстрочити виплату до отримання підтвердження або спростування цих причин відповідними компетентними органами;

4.4.5. ініціювати внесення змін до умов Договору та дострокове припинення його дії;

4.4.6. відмовити Страхувальнику у виплаті страхового відшкодування у випадках, передбачених п.9 Частини 2 Договору;

4.4.7. вимагати повернення страхового відшкодування у випадку отримання Страхувальником компенсації від третіх осіб;

4.4.8. вимоги до особи, відповідальної за заподіяні збитки, після виплати страхового відшкодування.

4.5. За невиконання або неналежне виконання прийнятих зобов'язань за Договором Сторони несуть відповідальність згідно із чинним законодавством України.

5. ДІЇ СТРАХУВАЛЬНИКА У РАЗІ НАСТАННЯ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ

5.1. При настанні події, що може бути визнана страховим випадком, Страхувальник зобов'язаний:

5.1.1. негайно, як тільки стане відомо, але не пізніше 48 годин (у випадку протиправних дій третіх осіб – не пізніше 24 годин), будь-яким способом повідомити про настання події Страховика з подальшим письмовим підтвердженням та дотримуватись його рекомендацій;

5.1.2. негайно, як тільки стане відомо, продовж 24 годин, повідомити відповідні компетентні органи про настання події, що мають ознаки страхового випадку (зокрема, органи МВС, ДСНС, пожежної охорони, центру гідрометеорології, житлово-експлуатаційних служб тощо);

5.1.3. вживати заходів щодо запобігання та зменшення збитків, завданих внаслідок настання страхового випадку;

5.1.4. надати Страховику або його представникам можливість оглянути місце настання страхового випадку, розслідувати причини виникнення збитків і визначити їх розмір;

5.1.5. надати Страховику документи, що засвідчують факт, причини і обставини настання страхового випадку та розмір збитків;

5.1.6. зберегти пошкоджене майно у такому вигляді та місці, в якому воно опинилося після настання страхового випадку, до огляду представником Страховика. Зміна місця знаходження майна можлива, виходячи з міркувань безпеки, лише на вимогу державних або інших органів, до компетенції яких відносяться такі випадки. При цьому, Страхувальнику рекомендується зафіксувати картину місця події за допомогою фотоапарата, відеокамери;

5.1.7. повідомити Страховика про залучення незалежного експерта для огляду пошкодженого (знищеного) застрахованого майна у тому випадку, якщо незалежний експерт залучається Страхувальником;

5.1.8. передати Страховику всі необхідні документи і вживати всіх заходів для реалізації Страховиком права вимоги до винних осіб.

6. ПЕРЕЛІК ДОКУМЕНТІВ, ЩО ПІДТВЕРДЖУЮТЬ НАСТАННЯ СТРАХОВОГО ВИПАДКУ

6.1. Для отримання страхового відшкодування Страхувальник надає Страховику документи, які підтверджують факт, причини і обставини настання страхового випадку: **письмову заяву** про настання страхового випадку з описом обставин його настання; **Договір** (примірник Страхувальника); документ, **виданий підрозділом державного органу**, що провадив розслідування обставин і причин настання страхового випадку (довідки органів МВС, ДСНС, пожежної охорони, центру гідрометеорології, житлово-експлуатаційних служб тощо); документ, який підтверджує **порушення або відмову у порушенні кримінального провадження** (довідка органу досудового слідства, копія постанови про початок кримінального провадження) - надається у разі, коли у розслідуванні обставин і причин настання страхового випадку зобов'язані брати участь правоохоронні органи; постанова про закриття кримінального провадження або документ, який підтверджує закінчення попереднього слідства у зазначеному кримінальному провадженні - у разі порушення кримінального провадження за фактом настання страхового випадку; **документи, що містять відомості, необхідні для розрахунку суми страхового відшкодування**: висновок спеціаліста про розмір матеріальних збитків; кошторис (розрахунок) витрат на ремонт (відновлення) майна, опис пошкодженого чи знищеного майна з зазначенням вартості пошкоджених предметів на день настання страхового випадку, складений спеціалістами, що здійснюють ремонтно-відновлювальні роботи; фінансові документи, що підтверджують вартість пошкодженого, знищеного та/або втраченого майна, у разі наявності; документ, що підтверджує майновий інтерес Страхувальника або Вигодонабувача в отриманні страхового відшкодування; **інші документи на вимогу Страховика** стосовно встановлення причин та обставин настання страхового випадку.

6.2. У разі заподіяння Страхувальником шкоди життю і здоров'ю та (або) майну третьої особи додатково до переліку документів, що підтверджують настання події, що має ознаки страхового випадку, зазначених у п.6.1 Частини 2 Договору, для підтвердження настання страхового випадку та визначення розміру страхового відшкодування Страхувальник, потерпіла третя особа (інша особа, яка відповідно до

чинного законодавства України має право на отримання страхового відшкодування) повинні надати такі документи:

6.2.1. вимогу (заяву, претензію, позов, включаючи всі документи, що до них додавалися) потерпілої третьої особи (іншої особи, яка відповідно до чинного законодавства України має право на отримання страхового відшкодування) до Страховальника, чи осіб, які мешкають у будинку (квартирі), за адресою зазначеною у п.1.3 Частини 1 Договору, на законних підставах, про відшкодування збитків;

6.2.2. заяву Страховальника про погодження Страховиком самостійного досудового добровільного врегулювання Страховальником претензій третьої особи (іншої особи, яка відповідно до чинного законодавства України має право на отримання страхового відшкодування) із зазначенням такої особи, умов врегулювання та суми компенсації, що підлягає сплаті третій особі;

6.2.3. довідки (висновки, акти про розмір збитків або рахунок сервісного центру про розмір необхідних витрат на відновлення), інші документи, які підтверджують розмір завданих третім особам збитків, на вимогу Страховика;

6.2.4. копію паспорта та ідентифікаційного коду одержувача страхового відшкодування;

6.2.5. копію рішення суду, що набуло законної сили, щодо встановлення вини Страховальника у заподіянні шкоди життю і здоров'ю та (або) майну третіх осіб, і документів, що підтверджують розмір завданих третім особам збитків, якщо справа розглядалася у суді.

6.2.6. Інші документи на письмовий запит Страховика, необхідні для прийняття рішення про здійснення виплати або про відмову здійснити виплату страхового відшкодування та розрахування розміру страхового відшкодування (довідки, висновки експертів, які мають право на провадження такої діяльності; інші документи компетентних органів тощо).

6.3. Документи надаються Страховику у формі оригінальних або нотаріально засвідчених примірників, або простих копій, за умови надання можливості звірки цих копій з оригінальними примірниками документів.

6.4. Документи, що подаються для отримання страхового відшкодування, мають бути достовірні, подані в обсязі, якого вимагає Страховик (його представник), оформлені та засвідчені належним чином.

6.5. Враховуючи особливості конкретного страхового випадку, Страховик (його представник) може прийняти рішення про можливість ненадання окремих документів, зазначених у п.п.6.1-6.2 Частини 2 Договору.

7. ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ

7.1. При страхуванні майна розмір страхового відшкодування за пошкоджене, знищене або втрачене застраховане майно визначається у розмірі прямих (реальних) збитків Страховальника (Вигодонабувача) внаслідок настання страхового випадку, але не більше від відповідної страхової суми, з вирахуванням суми, що відшкодована Страховальнику особою, винною у завданні збитків, розміру збитків, відшкодованих Страховальнику іншими страховиками у зв'язку з цим страховим випадком та розміру франшизи, визначеної п.2.2. Частини 1 Договору;

7.1.1. Розмір збитків, завданих внаслідок настання страхового випадку при страхуванні майна, визначається Страховиком самостійно і зазначається у Страховому акті. Страховик має право для визначення розміру збитку для визначення розміру збитку отримувати і використовувати висновки експертів.

7.1.2. Розмір збитків, завданих внаслідок настання страхового випадку при страхуванні майна визначається:

7.1.2.1. У випадку знищення застрахованого майна: у розмірі дійсної вартості майна на дату завдання збитків до настання страхового випадку з вирахуванням дійсної вартості застрахованого майна (частин майна) після настання страхового випадку, якщо воно має певну цінність (в т. ч. придатне для подальшого використання або реалізації).

Застраховане майно вважається знищеним, якщо вартість витрат на відновлення майна дорівнює або більша дійсної вартості майна на дату завдання збитків до настання страхового випадку.

7.1.2.2. У разі втрати застрахованого майна – у розмірі дійсної вартості майна на дату завдання збитків до настання страхового випадку.

Застраховане майно вважається втраченим у разі його зникнення внаслідок незаконного заволодіння третьою особою цим майном з будь-якою метою;

7.1.2.3. У разі пошкодження застрахованого майна – у розмірі поточної вартості витрат на відновлення з урахуванням ступеня, характеру пошкодження, зафіксованого у відповідному акті огляду пошкодженого майна, але не більше дійсної вартості застрахованого

майна на дату завдання збитків до настання страхового випадку.

7.1.3. У разі пошкодження, знищення, втрати обладнання внаслідок настання страхового випадку при визначенні розміру збитків враховується вартість витрат на встановлення (монтаж, підключення) такого обладнання.

7.1.4. Витрати на відновлення включають:

7.1.4.1. Вартість придбання матеріалів і запасних частин для ремонту;

7.1.4.2. Вартість ремонтних робіт;

7.1.4.3. Вартість доставлення матеріалів до місця ремонту;

7.1.4.4. Інші витрати, необхідні для відновлення застрахованого майна до того стану, в якому воно було безпосередньо на дату завдання збитків до настання страхового випадку.

7.1.5. Витрати на відновлення не включають:

7.1.5.1. Додаткові витрати на оплату вартості конструктивних змінень, підвищення якості, поліпшення властивостей або вдосконалення попереднього стану застрахованого майна;

7.1.5.2. Витрати на оплату вартості тимчасового (допоміжного) або планового ремонту (відновлення) застрахованого майна;

7.1.5.3. Додаткові витрати на оплату вартості термінових робіт;

7.1.5.4. Додаткові витрати на оплату вартості послуг термінової (прискореної) доставки, у т. ч. авіап перевезень, деталей, запасних частин, вузлів і матеріалів, необхідних для проведення ремонту;

7.1.5.5. Інші витрати, здійснені понад необхідні для відновлення застрахованого майна до стану, у якому воно перебувало на дату завдання збитків до настання страхового випадку.

7.1.6. Сторони домовились, що з урахуванням п.7.1.7 Частини 2 Договору, **дійсна вартість застрахованого майна** визначається за підставі звіту суб'єкта оціночної діяльності про оцінку майна, з яким згоден Страховик, або наступним чином (порядок визначення дійсної вартості застрахованого майна):

7.1.6.1. Для Конструкції, Внутрішнього оздоблення – у розмірі вартості придбання (створення) майна, подібного за функціональними, зовнішніми та вартісними характеристиками до пошкодженого (знищеного, втраченого) застрахованого майна, з урахуванням місяця його розташування та особливостей фізичного стану (зносу) застрахованого майна на дату завдання збитків до настання страхового випадку страхового випадку;

7.1.6.2. Для Рухомого майна - у розмірі вартості придбання нового майна, подібного за функціональними, зовнішніми та вартісними характеристиками до пошкодженого (знищеного, втраченого) застрахованого майна, з урахуванням особливостей фізичного стану (зносу) застрахованого майна на дату завдання збитків до настання страхового випадку страхового випадку. Відсоток зносу за кожний повний рік з дати виготовлення майна становить 10%

7.1.7. Сторони домовились, що рішення про порядок визначення дійсної вартості застрахованого майна згідно з п.7.1.6 Частини 2 Договору приймає Страховик.

7.2. У разі настання страхового випадку при страхуванні відповідальності:

7.2.1. Розмір страхового відшкодування визначається:

а) у разі наявності рішення суду, що набуло законної сили, щодо відшкодування шкоди, заподіяної життю, здоров'ю або майну третьої особи – у розмірі задоволених позовних вимог третьої особи, але не більше від розміру страхової суми згідно з Договором;

б) за наявності попередньої письмової згоди Страховика у разі добровільного визнання Страховальником (членами його сім'ї, чи особою, яка мешкає у будинку (квартирі), за адресою зазначеною в п.1.3 Частини 1 Договору, на законних підставах, та винної в заподіянні шкоди третій особі) претензії третьої особи щодо збитків, завданих майну останньої – у розмірі фактично завданих збитків, що документально підтверджені та (або) визначені за згодою між Страховальником, Страховиком та потерпілою третьою особою таким чином, як визначається розмір збитків відносно застрахованого майна виходячи з умов п.7.1.2 Частини 2 Договору, але не більше страхової суми згідно з Договором;

7.2.2. Виплата страхового відшкодування здійснюється:

а) потерпілій третій особі (іншій особі, яка відповідно до чинного законодавства України має право на отримання страхового відшкодування), або

б) Страховальникові, але лише в разі, якщо останній відшкодував шкоду потерпілій третій особі, що документально підтверджено, та за умови отримання Страховальником попередньої письмової згоди Страховика з розміром відшкодування шкоди потерпілій третій особі;

7.2.3. У разі заподіяння шкоди життю і здоров'ю третіх осіб у результаті настання події, передбаченої Договором, виплата страхового відшкодування здійснюється виключно за рішенням суду, що набрало законної сили;

7.2.4. Якщо винуватцями заподіяння шкоди є кілька осіб, Страховик здійснює виплату страхового відшкодування пропорційно до ступеня вини Страховальника (особи, яка мешкає у будинку (квартирі), адреса якого зазначена в п.1.3 Частини 1 Договору, на законних

підставах), визначеної згідно з чинним законодавством України; 7.2.5. Незалежно від того, чи взяв Страховик на себе захист за претензією, він має право рекомендувати Страхувальникові врегулювати таку претензію без розгляду справи у суді на підставі документів, зазначених у п.6 Частини 2 Договору, в обсязі, визначеному Страховиком та погодженому з потерпілою третьою особою;

7.2.6. Якщо Страхувальник не погоджується з рекомендованими Страховиком шляхами врегулювання претензії (в т. ч. затягує процес врегулювання претензії), наслідком чого є звернення потерпілої третьої особи до суду, то в цьому випадку розмір страхового відшкодування обмежується розміром прямих збитків та не відшкодовуються збитки (витрати), пов'язані з затримкою врегулювання претензії з вини Страхувальника, збитки, яких можливо було б уникнути шляхом добровільного врегулювання претензії, за умови, що потерпіла третя особа погоджувалася на таке врегулювання);

7.2.7. Якщо загальний розмір шкоди, заподіяної життю, здоров'ю та (або) майну декількох третіх осіб за одним страховим випадком перевищує розмір страхової суми згідно з Договором, то розмір виплати страхового відшкодування кожній потерпілій третій особі пропорційно зменшується, якщо інше не буде письмово погоджено між Страховиком і Страхувальником.

8. ПОРЯДОК І УМОВИ ЗДІЙСНЕННЯ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ

8.1. Виплата страхового відшкодування проводиться Страховиком згідно з Договором на підставі письмової заяви Страхувальника і оформляється страховим актом, який складається у формі, що визначається Страховиком.

8.2. Протягом 15 (п'ятнадцяти) робочих днів після отримання усіх необхідних документів, що підтверджують настання страхового випадку та розмір збитків відповідно до умов Договору, Страховик приймає рішення про здійснення виплати страхового відшкодування та складає відповідний страховий акт або приймає рішення про відмову у виплаті страхового відшкодування або її відстрочення;

8.2.1. У разі прийняття рішення про здійснення виплати страхового відшкодування виплата здійснюється протягом 10 (десяти) робочих днів з дня складення страхового акту.

8.2.2. У разі прийняття рішення про відмову у виплаті страхового відшкодування або її відстрочення Страховик протягом 10 (десяти) робочих днів з дня прийняття такого рішення повідомляє про це Страхувальника (Вигодонабувача) в письмовій формі з обґрунтуванням причини відмови або відстрочення.

8.3. Страховик має право відстрочити прийняття рішення про виплату чи відмову у виплаті страхового відшкодування у випадку:

8.3.1. якщо у Страховика виникли сумніви щодо достовірності наданих відомостей та документів. Строк прийняття рішення продовжується на період збирання Страховиком необхідних підтверджувальних документів від організацій, підприємств та установ, що володіють необхідною інформацією, але цей строк не може перевищувати 90 (дев'яносто) календарних днів з дня отримання останнього документа відповідно до п.6 Частини 2 Договору;

8.3.2. якщо на підставі наданих документів неможливо встановити обставини, причини та розмір спричинених збитків, Страховик має право призначити незалежне розслідування або експертизу з метою встановлення обставин, причин та розміру збитків. Строк проведення експертизи не може перевищувати 90 (дев'яносто) календарних днів з дня отримання останнього документа відповідно до п.6 Частини 2 Договору;

8.3.3. якщо щодо Страхувальника чи Вигодонабувача за цим страховим випадком відкрито кримінальне провадження – до зупинення або закінчення досудового розслідування.

8.4. У разі здійснення виплати страхового відшкодування обсяг зобов'язань Страховика (максимальний розмір страхового відшкодування, який на момент укладення Договору дорівнює відповідній страховій сумі) за відповідними видом страхування зменшується на розмір виплаченого відшкодування.

8.5. Якщо Страхувальнику (Вигодонабувачу, потерпілій третій особі, іншій особі, яка відповідно до чинного законодавства України має право на отримання страхового відшкодування) здійснена виплата страхового відшкодування, то з дати настання страхового випадку, за яким здійснена виплата, Страховик несе зобов'язання з виплати страхового відшкодування за Договором страхування тільки в межах різниці між страховою сумою за Договором страхування та сумою виплаченого Страхувальнику (Вигодонабувачу) страхового відшкодування.

8.6. Якщо після здійснення виплати страхового відшкодування виявиться така обставина, що за законом або Договором повністю або частково позбавляє отримувача права на отримання страхового відшкодування, в т.ч. знаходження викраденого застрахованого

майна – така особа зобов'язана протягом 10 (десяти) календарних днів повернути Страховику отримане страхове відшкодування (або його відповідну частину).

8.7. У разі виникнення спорів між Сторонами про факт, обставини та причини настання страхового випадку і розмір збитку кожна зі Сторін має право замовити проведення експертизи. Експертиза проводиться за рахунок Сторони, яка її замовила. Якщо за результатами експертизи буде встановлено, що відмова Страховика здійснити виплату страхового відшкодування (частину виплати страхового відшкодування) була необґрунтована, Страховик бере на себе частину витрат на експертизу, що відповідає співвідношенню суми, у виплаті якій було відмовлено, і суми відшкодування, виплаченої після проведення експертизи.

8.8. Після здійснення виплати страхового відшкодування по страхуванню майна до Страховика переходить у межах виплаченої суми право вимоги до особи, відповідальної за завдання збитку.

8.9. Для реалізації Страховиком права вимоги до винної особи Страхувальник або особа, яка отримала страхове відшкодування, зобов'язані передати Страховикові всі документи та докази, які він має, і виконати дії, необхідні для реалізації Страховиком права вимоги. При цьому, якщо страхове відшкодування вже було виплачене і реалізація права вимоги до винної особи стала неможливою з вини Страхувальника, Страховик має право вимагати від Страхувальника повернення виплаченої суми страхового відшкодування у строк до 10 (десяти) робочих днів від дня одержання Страхувальником або іншою особою, яка отримала страхове відшкодування, заяви відповідного повідомлення Страховика з цього приводу.

8.10. Після здійснення виплати страхового відшкодування та проведення відновлювального ремонту пошкодженого майна Страхувальник (на вимогу Страховика) повинен надати можливість представникові Страховика здійснити огляд відновленого майна, погодивши з ним час та місце проведення огляду. У разі невиконання цієї умови Страхувальником при настанні в майбутньому пошкоджень цього ж застрахованого майна Страховик звільняється від виплати страхового відшкодування за таке пошкодження.

8.11. При настанні страхового випадку за ризиком "Протиправні дії третіх осіб" виплата проводиться за умови початку кримінального провадження у два етапи: 30 % належного страхового відшкодування – після отримання Страховиком копії постанови про початок кримінального провадження і 70 % суми належного страхового відшкодування - після отримання Страховиком копії документа, який підтверджує закінчення досудового розслідування (складання обвинувального висновку або закриття кримінального провадження) у зазначеному кримінальному провадженні або закінчення шестимісячного строку з дня порушення цього кримінального провадження, з врахуванням франшизи, протягом 10 (десяти) робочих днів з дня прийняття рішення про виплату страхового відшкодування.

9. ПРИЧИНИ ВІДМОВИ У ВИПЛАТІ СТРАХОВОГО ВІДШКОДУВАННЯ

9.1. Підставами для відмови Страховика у страховій виплаті є:

9.1.1. навмисні дії Страхувальника або Вигодонабувача, членів їхніх сімей, осіб, які мешкають у будинку (квартирі), адреса якого зазначена в п.1.3 Частини 1 Договору спрямовані на настання страхового випадку та/або на збільшення збитків. Зазначена норма не поширюється на дії, пов'язані з виконанням такою особою громадянського чи службового обов'язку, у стані необхідної оборони (без перевищення її меж) або захисту майна, життя, здоров'я, честі, гідності та ділової репутації. Кваліфікація дій такої особи встановлюється відповідно до чинного законодавства України;

9.1.2. вчинення Страхувальником або Вигодонабувачем, членами їхніх сімей, осіб, які мешкають у будинку (квартирі), адреса якого зазначена в п.1.3 Частини 1 Договору умисного злочину, що призвів до настання страхового випадку. Кваліфікація дій таких осіб встановлюється відповідно до чинного законодавства України за кожним випадком;

9.1.3. подання Страхувальником свідомо неправдивих відомостей про предмет Договору, ступінь страхового ризику, про факт настання страхового випадку або приховування таких відомостей;

9.1.4. несвоєчасне повідомлення Страхувальником про настання події, що має ознаки страхового випадку, без поважних на це причин або створення Страховикові перешкод в огляді застрахованого майна, місця події після її настання, у з'ясуванні обставин її настання, у визначенні характеру та розміру збитків;

9.1.5. отримання Страхувальником повного відшкодування збитків від особи, винної у їх заподіянні;

9.1.6. невиконання або неналежне виконання Страхувальником будь-якого із зобов'язань, що вказані у Договорі;

9.1.7. настання обставин, передбачених п.3 Частини 2 Договору;

9.1.8. інші випадки, передбачені законом.

**10. ПОРЯДОК ПРИПИНЕННЯ ДІЇ ДОГОВОРУ ТА ВНЕСЕННЯ ЗМІН
ДО ДОГОВОРУ**

10.1. Дія Договору припиняється та втрачає чинність за згодою Сторін, а також у разі: закінчення строку його дії; виконання Страховиком зобов'язань перед Страхувальником у повному обсязі; несплати Страхувальником страхових платежів у встановлені Договором строки, з урахуванням положень, зазначених в Договорі; смерті Страхувальника чи втрати ним дієздатності, за винятком випадків, передбачених статтями 22-24 Закону України "Про страхування"; ліквідації Страховика у порядку, встановленому законодавством України; прийняття судового рішення про визнання Договору недійсним; в інших випадках, передбачених законодавством України.

10.2. Дію Договору може бути достроково припинено за вимогою однієї з Сторін. Про намір достроково припинити дію Договору будь-яка Сторона зобов'язана повідомити іншу не пізніше як за 30 (тридцять) календарних днів до дати припинення дії Договору.

10.2.1. У разі дострокового припинення дії Договору за вимогою Страхувальника, Страховик повертає йому страхові платежі за період, що залишився до закінчення дії Договору, з відрахуванням нормативних витрат на ведення справи у розмірі 55% страхового платежу, та фактичних страхових виплат, що були здійснені за Договором. Якщо вимога Страхувальника обумовлена порушенням Страховиком умов Договору, то останній повертає Страхувальнику сплачені ним страхові платежі повністю.

10.2.2. У разі дострокового припинення дії Договору за вимогою Страховика Страхувальнику повертаються повністю сплачені ним страхові платежі. Якщо вимога Страховика обумовлена невиконанням Страхувальником умов Договору, то Страховик повертає йому страхові платежі за період, що залишився до закінчення дії Договору, з вирахуванням нормативних витрат на ведення справи у розмірі 55% страхового платежу, та фактичних страхових виплат, що були здійснені за Договором.

10.3. Зміни та доповнення до умов Договору протягом строку його дії вносяться за взаємною згодою Сторін на підставі письмової заяви однієї зі Сторін шляхом укладення відповідного Додаткового договору протягом 5 (п'яти) робочих днів з моменту отримання заяви іншою Стороною. Такий Додатковий договір укладається письмово, підписується обома Сторонами та є невід'ємною частиною цього Договору.

10.3.1. Якщо будь-яка зі Сторін Договору не згодна на внесення змін до умов Договору, в той же строк вирішується питання про дію Договору на попередніх умовах або про припинення його дії. У разі недосягнення Сторонами згоди на продовження дії Договору на попередніх умовах, Договір припиняє дію по закінченню строку встановленого цим п.10.3 Частини 2 Договору. Незгодою на продовження дії Договору на попередніх умовах вважається відповідна письмова заява будь-якої Сторони, надана іншій Стороні.

10.3.2. З моменту отримання заяви однією зі Сторін до моменту прийняття рішення про внесення змін або про припинення його дії, Договір продовжує діяти на попередніх умовах.

11. ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

11.1. Сторони звільняються від відповідальності за невиконання або неналежне виконання обов'язків за Договором при настанні обставин непереборної сили (надалі - форс-мажор).

11.2. Під форс-мажором розуміються зовнішні і надзвичайні події, які описуються сукупністю таких умов:

- зазначені події настали після набрання чинності Договором в частині обов'язків Страховика;
- ці події не зазначені у п.3 Частини 2 Договору;
- вони виникли незалежно від волі Сторін, і при цьому їх настанню і подальшій дії Сторони не могли протистояти за допомогою всіх розумних зусиль і засобів, які могли бути застосовані по відношенню до конкретних проявів непереборної сили;
- часткове або повне невиконання будь-якою із Сторін зобов'язань за Договором є прямим наслідком дії обставин непереборної сили.

11.3. Сторона, яка підпала під дію таких обставин, повинна не пізніше 3 (трьох) робочих днів з моменту їх настання письмово повідомити про це іншу Сторону. В іншому випадку така Сторона при невиконанні своїх зобов'язань за Договором втрачає право на послання на вплив зазначених обставин.

11.4. Сторона, для якої склалася неможливість виконання обов'язків внаслідок впливу обставин непереборної сили, повинна надати іншій Стороні підтвердження про настання таких обставин та про їх безпосередній вплив на можливість невиконання обов'язків.

11.5. Відповідним доказом строку дії обставин форс-мажору вважається офіційне підтвердження, що надається Торгово-промисловою палатою України або іншим державним органом, яке повинно бути направлено Стороною, яка попала під дію даних обставин іншій Стороні. Сторона, що підпадає під дію обставин форс-мажору, має право перенести термін виконання обов'язків за Договором на період, протягом якого будуть діяти зазначені обставини.

11.6. Після закінчення дії таких обставин, Сторона, яка попала під їх вплив, зобов'язана протягом 7 (семи) робочих днів виконати належним чином зобов'язання, відповідно до умов Договору.

12. ПОРЯДОК ВИРІШЕННЯ СПОРІВ. ІНШІ УМОВИ ДОГОВОРУ

12.1. Спори, що виникають за Договором, вирішуються шляхом переговорів. У разі недосягнення згоди справа передається на розгляд суду у порядку, передбаченому чинним законодавством України.

12.2. Всі повідомлення та документи, що направляються Сторонами одна одній у зв'язку з цим Договором, повинні бути здійснені в письмовій формі і будуть вважатись поданими належним чином, якщо вони надіслані рекомендованим листом, або подані особисто за вказаною адресою та вручені під розписку відповідальній особі, або надіслані телеграфом, по телетайпу, телефаксу з одночасним повторним направленням повідомлення чи документів рекомендованим листом або з доставкою такого повторного повідомлення чи документів посильним.